

כתתרי תורה

כתר מלכות - מאן מלכי רבנן
 רבי אברהם ב"ר יוסף מוסאף זלה"ה
 מח"ס הלל ארוך (כת"י) - כ"ו אייר תרכ"ה
 רבי שמעון ב"ר יוחאי צאלה זלה"ה
 רב ק"ק עץ חיים, ב"ב - כ"ו אייר תשנ"ג
 רבי שפר בר שלום חבשוש זלה"ה
 רב ק"ק ענף החיים, ב"ב - כ"ח אייר תשנ"ט
 רבי יוחאי ב"ר מחפוז גרופי זלה"ה
 רב ביהכ"נ שערי ציון, ראשלי"צ - כ"ט אייר תשמ"א
 רבי סאלם ב"ר עוזאד אחיק זלה"ה
 מחכמי עראם - א' סיון תשי"ח
 רבי יוחאי ב"ר יוחאי מגינה זלה"ה
 חבר ב"ר רדאע - ב' סיון תשס"ז
 רבי יצחק ב"ר משה היזמי זלה"ה
 חבר ב"ר ק"ק תימן בירושלים - ג' סיון תשל"א
 רבי אהרן ב"ר חיים דנין זלה"ה
 רבה של בני עיי"ש - ג' סיון תשל"ה
 רבי מנחם ב"ר אברהם חזאי זלה"ה
 אב"ד חיפה וחבר ב"ד הגדול - א' סיון תש"ע

לק"י • פרשת במדבר סיני ה'תשפ"ב ב'של"ג • גליון ק"ו • הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה • הערות והארות יתקבלו בברכה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

ג' מרחשון הגדול רבי שמריהו יוסף חיים בן מרן הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זלה"ה • ידיד ורע אשר שמחת התורה שבלבו ועל פניו האירה כל סביבותיו, זכה להרביץ תורה ולהעמיד בתי מדרשות לשקידתה הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל ביבולט"א הרב צבי בלאט שליט"א • דודי הרב אברהם ב"ר דוד בדיחי זצ"ל, הרב אלעזר עוזרי זצ"ל בן יבולט"א רבי אברהם, הרב זכריה ב"ר יוסף גהסי זצ"ל, הרב ישראל ב"ר יהודה זצ"ל, מרת אסתר ב"ר יוחאי גרשי ע"ה ומרת יהודית ב"ר יוסף שרעבי ע"ה • ולכות הרב אברהם ב"ר שלמה שליט"א, הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א, הרב רפאל אריה בן יוחאי שליט"א, הרב ששון בן מרדכי שליט"א ומיכל ב"ר ישי תחיל' לרפ"ש במהרה בתוך שאר חולי ישראל, ולהצלת והצלחת אחינו בני ישראל, הנתונים בצרה ובשביה באוקראינה ובשאר גלויותיהם, המב"ה יוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה, ויזכנו לגאולה השלימה בקרוב, אכ"ר.

כתר של"א"ש

איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד סביב לאהל מועד יחנו (ב, ב) **איתא במדרש הגדול**, מסורת היא בידם מאבותם, כשאמר הקב"ה לאברהם הבט נא השמימה (בראשית ט"ו, ה) הראה לו הקב"ה עגלה באמצע ושנים עשר מזלות סובבים לה. טלה אריה קשת אש, במזרח של עגלה. שור בתולה וגדי עפר, בצפונה של עגלה. תאומים מאזנים דלי רוח, במערבה של עגלה. סרטן עקרב ודגים מים, בדרומה של עגלה. ואמר לו זה סימן לבניך שעתידין להיות ד' דגלים, שלושה מכל צד והארון באמצע. **וכ"ה במדרש החפץ בבראשית (סו)**, שאמר השי"ת לאברהם **הבט נא השמימה**, הסתכל בעגלה שהיא באמצע הרקיע ושנים עשר מזלות סביבות לה. **וכי כה יהיה זרעך**, בדגלים, ע"ש.

ויעין במדרש רבה (פ"ב ח) **שכן ציוס יעקב**, לשאת את מיטתו כסדר הזה, שלשה מכל צד וחזן מוסף שהוא מלך וצריכים אתם לחלוק לו כבוד. ולוי שעתידין לטעון ארון של שכינה, ומי שטוען את ארונו של חי עולמים, לא ישא ארונו של מת, **ובמדה"ג מסיים** שאמר להם **אם עשיתם לי כן**, אתם עתידין ליעשות כן ארבעה דגלים, והקב"ה משרה שכינתו ביניכם. **וכע"ז במדרש רבה שם**. נמצא שאלו הם 'אבותם' אברהם ויעקב.

והנה בפשוטו, הבטחת יעקב ענינה הוא, אם תשתדלו בקבורתי תזכו לדגלי מדבר, **אכן קשה** מדוע אמר דווקא אם יעשו בסדר הזה.

ונראה לבאר ע"פ מה דאיתא במדרש רבה שם, בשעה שא"ל הקב"ה למשה עשה אותם דגלים כמו שנתאוו, התחיל משה מצר, אמר עכשיו עתידה המחלוקת להנתן בין השבטים, אם אני אומר לשבטו של יהודה שישירה במזרח והוא אומר אי אפשי אלא בדרום, וכן ראובן וכן אפרים, וכן כל שבט ושבט מה אני עושה. אמר לו מה אכפת לך, אין צריכין לך, מעצמן הן מכריזן דירתן, אלא דייתקי יש בידן מיעקב אביהם היאך לשרות בדגלים, איני מחדש עליהם וכו'. הרי דווקא בגלל שהורגלו בסדר שנתן להם יעקב אביהם, זכו לדגלי מדבר שכל כך נתאוו להם (כדאיתא במדרש רבה שם אות ג). כי בלא זה, היה נגרם מכך מחלוקת ולא היה הקב"ה משפיע להם את הטובה הזו.

ואנו יש לנו ללמוד מכאן, כי לעיתים רוצה אדם לנהוג באיזו מידה טובה, אך עליו לשים לב שלא תיגרם מכך מחלוקת, כי אז עדיף להנמנע מן הטובה הזו (וכיוצא בזה שבענין פעמים רבות ממרן הגר"י רצאבי שליט"א, על חומרות והנהגות טובות בבית הכנסת כי העיקר שלא יגרם מכך מחלוקת חלילה). **ויהי' שנוכח לשבת איש על דגלו ועל מחנהו ללא מחלוקות**, ואז נזכה ליום בו יהי' בישורון מלך יחד שבטי ישראל, **אכ"ר. שבת שלום**.

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק' לעילוי נשמת אביו רבי יוחאי ב"ר יצחק עומסי זלה"ה - נלב"ע כ"ו אלול התש"פ חיתוך ירקות בסלייטר בשבת ויו"ט

אז מצוי מאד בשנים האחרונות השימוש בקוצצי ירקות למיניהם ויש בחלקם חוט משיכה לסובב את הסכינים וכמספר הסיבובים כך נקצצים הירקות הדק היטב. ורבים שואלים האם מותר להשתמש במכשירים כאלו בשבת וביו"ט. **תשובה:** אף שאסור לחתוך ירקות דק דק משום טוחן (ש"ע סי' שכ"א ע"ג, י"ב), מ"מ יש מתירים סמוך לסעודה [מחצי שעה עד שעה קודם] כדנין בורר שמותר לאלתר (רמ"א שם ולא השמיטו השת"י, שע"ה ח"ב סי' ס"ב ס"ח). **אמנם** כשם שאסור לברור בכלי אף לאלתר, כמו כן לא הותר החיתוך דק דק בכלי המיוחד לחיתוך כגון פומפיה (סי' שכ"א ס"ו). והטעם, משום עובדין דחול (ריב"ש סי' קפ"ד, משנ"ב שם ס"ק ל"ו). **מאידך** יש שהתירו לדוך פלפלים אף במכתשת, ובלבד שיכתוש בתוכה עם הכת של הסכין דהיינו שינוי גמור (מג"א שם סק"ט). וכן כתב מהרי"ץ להתיר לטחון שקדים במכתשת, אם עושה כן לאלתר ובשינוי אחד כגון בכת הסכין (פ"ע ח"ב סי' כ"ה). **נמצא**, שכל מה שהותר לדוך או לקצוץ דק, זהו דוקא אם עושה שינוי גמור.

ולפ"ז יש מקום לדון האם מותר להשתמש בשבת בפומפיה או בסלייטר, ע"י שינוי גמור. ואין להוכיח ממי שכתב שהפיכת הפומפיה נחשבת שינוי (חוט שני יו"ט ע"מ קכ"ו), כיון שזה נכתב לעניין יו"ט ושם די בשינוי קטן (רמ"א סי' תק"ד ס"א). ומסתבר כי בשבת אין להתיר להשתמש בפומפיה או בסלייטר ע"י שינוי כי א"א לעשות בהם שינוי גמור וכן ק"תם בשע"ה שלא להשתמש בפומפיה בשבת (סו). אמנם הגר"מ רצאבי שליט"א כתב (בנין משה ח"ב פ' כ"א סי' י"א) להתיר את השימוש בכלים אלו ע"י שינוי דהיינו שאת הפומפיה יהפוך, ובסלייטר, אחד יחזיק והאחר ימשוך את החוט וצ"ל. **ולעניין יו"ט**, פשוט שמותר לחתוך ולרסק בכלים אלו בלא שינוי, כיון שאם יעשה כן בערב יו"ט יפוג טעמם (ש"ע סי' תק"ד ס"א ודלא כהה"מ).

אמר היום יום אחרון [או היום יום ראשון] לספירה אם יצא ידי חובה

ב] ליל שבת הבעל"ט (פרשת נשא) יספרו מ"ט ימים לעומר. **ונשאלה שאלה** האם מי שיאמר אז לפני שספר עם הציבור, 'היום הוא יום אחרון לספירת העומר', אם יוכל שוב לספור בברכה. **כעין זה נשאלתי** השנה ממי שאמר לבנו במוצאי חג הפסח לפני תפילת ערבית 'היום הוא היום הראשון לספירת העומר', אם יצא ידי חובה. **תשובה:** הנה לעניין ספירת היום הראשון, רבים שואלים מדוע אין סופרים בלשון 'היום יום ראשון לעומר', ותירצו תירוצים שונים (כיעוין בטעמי המנהגים או תקע"א, שו"ת באר משה ח"ב ע"מ כ"ו, מנחת עומר ע"מ ז', פרדס יוסף שמות ל"ה ועוד). ומדבריהם יש ללמוד שהם סוברים כי 'ראשון' נחשב ספירה, ולא כדעת האומרים ש'ראשון' אינו ספירה אלא התחלה (אורחות רבינו ח"ב ע"מ צ"ד בשם מרן החו"א). וכן נראה ממה שכתבו המפרשים על הפסוק בבראשית ויהי ערב וכו' יום אחד, שהיה צריך לכתוב 'יום ראשון' וכמו ביום השני, ותירצו שעדיין לא נברא היום השני ולכן נכתב 'יום אחד' (רמב"ן על התורה שם), הרי שראשון הוא ספירה ולא רק התחלה.

ולמעשה נראה מדברי הפוסקים שיצא יד"ח ולכן יספור בלא ברכה (ארחות חיים ספינקא סי' תפ"ט סק"ח ובספרים שצינתי לעיל וע"ע מש"כ הגר"מ רצאבי בקונטרס מקרא קודש ע"מ כ"ב). אמנם לעניין 'היום יום אחרון', נראה פשוט שאין כאן ספירה שהרי אינו ניכר כלל איזה יום הוא סופר, ויכול לחזור ולספור בברכה (הגר"ש אורבך הליכות שלמה פסח פ"א ס"ד, הגר"ש אלישיב סידור פסח כהלכתו ח"ב פ"א ס"ו).

הזמנת קרובי החתן והכלה מעולם האמת

ג] מובא בזהר הקדוש שההורים שנפטרו נמצאים בשמחת חתונת בניהם. וז"ל הוזה"ק (פרשת פנחס ר"ט ע"ב), ישמח ישראל בעושי וכו' אילין קב"ה ושכינתיה ואביו ואמו דאף על גב דמיתו, קב"ה אעקר לון מגן עדן ואייתי לון עימיה לההוא חדוה לנטלה חולקא דחדוה עם קב"ה ושכינתיה וכו' [תרגום: הקב"ה ושכינתו ואביו ואמו, שאף על פי שמתו הקב"ה עוקרם מגן עדן ומביאם לאותה שמחה לקחת חלק בשמחה עם הקב"ה ושכינתו] עכ"ר. ובספר דרך שיחה (ע"מ קנ"ב) מובא ממרן הגר"ח קניבסקי זצוק"ל מקור נוסף מדרשות ר"י אבן שועיב (ע"ה ויביאה האהלה שרה אמו) **שהביא מדרש (ע"י זוה"ק ח"א קל"ג ע"א)**, ששרה באה באהל לראות את שמחת בנה. ודרך אגב מובא שם עוד ששאלוהו, האם דבר זה נאמר רק על הורי החתן וכלה או שאף על הורי המחותנים. והשיב הגר"ח, דאפשר דאף הם בכלל, **וכן אמר לי מרן הגר"י רצאבי שליט"א** והוסיף שלשון הוזה"ק 'אביו ואמו' הוא לאו דווקא כי בני בנים הרי הם כבנים.

והנה על פי הדברים האלו המציאו בשאר קהילות [בעיקר בקהילות החסידיים] שהחתן או הכלה הולכים לבית הקברות להזמין את הוריהם שנפטרו ל"ע, ויש שמניחים ג"כ הזמנה על קברם (שיחות חכמים מנהג ישראל תורה ע"מ ט"ז ע"ג ל"ו, נטעי גבריאל נישואין ח"א ע"מ נ"ו). אכן אין מקור למנהג זה כי לא נזכר במקורות הנ"ל שהם צריכים הזמנה, והם באים גם בלעדית (שלחן העור ח"ב דף קל"ו). וכן מסופר על הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר ברכפלד, שפעם כשחיתן את אחד מילדיו הלך לבית הקברות להתפלל, וכששאלוהו אם הולך הוא להזמין את הנפטרים, הוא לא היה מרוצה מהשאלה והשיב לשואל, 'אצל סבך ראית כן? אצל אביך ראית כן? מה שלא ראינו אצל רבותינו אנחנו לא נוהגים' (הובא במוסף שבת קודש יתד נאמן, ואתחנן תשע"ו) **וכן דעת מרן שליט"א** (שע"ה נישואין ע"מ נ"ו) שדברים אלו חדשים מקרוב באו ואין לחדש ולהוסיף בדברים אלו שאין לנו הבנה בהם.

האותות שבדגלי בני ישראל במשנת רבותינו

איש על דגלו באתת לבית אבתם יזונו בני ישראל מנגד סיבב לאהל מועד יזונו (ב' ב')

תרגום אונקלוס ומשמעותו

א] בתרגום תיבת באתת, כתב היאר, באַתִּין (ולא באַתִּין שזהו תרגום שבע שנים באות). ובחומש נל"ג גרס באַתִּין. ומהר"י קורח זלה"ה במרפא לשון כתב, ה"ג באַתִּין, דלא כמ"ש היאר באתין. ואינו כמו אותות ומופתים (דברים ד' ל"ד) דמתרגם אַתִּין ומופתין, שמפני זוג המלות מתרגם הכי.

ונראה דלכולי עלמא משמעותו אות וסימן. וכן משמע בספר השרשים להרד"ק (ע' אות) שכלל כל עניני האותות שבתורה וכתב 'פירוש, סימן'. ולקמיה (ע' יפת) כתב כי המופת ענינו כמו אות. וכ"מ בשרשים לר"י בן גנאה, שכתב (ע' אות) ראייה וסימן ולקמיה (ע' יפת) כתב ג"כ ראייה.

מה היו סימני ארבעת דגלי ראשי המחנות

ב] אמנם בביאור הסימנים מצינו כמה דעות בחז"ל, וכדלהלן [וי"א שא"י ענין לצורת הדגלים אלא לסדר חנייתם. כמובא מעבר לדף, ע"ש].

דעה אחת, אלו הם הסימנים והסמלים של כל שבט ושבט. כדאיתא במדרש הגדול, באתת לבית אבתם, מה הוא באתת. מלמד שראש כל דגל ודגל, עשה לו אות על דגלו. כיצד היה, דגל יהודה תוקע אהלו במזרח מפני שהוא מלך וכו' והיה כתוב על דגלו של יהודה קלסטר אריה, ע"ש גור אריה יהודה. ודגל ראובן שרוי בדרום וכו' והיה כתוב על דגלו של ראובן קלסטרין של דודאים ע"ש וימצא דודאים בשדה. ודגל אפרים היה שרוי במערב וכו' והיה כתוב על דגלו קלסטר של דגים ע"ש וידגו לרב בקרב הארץ. ויש אומרים קלסטר של ראם היה כתוב עליו ע"ש וקרני ראם קרניו. ודגל דן היה שרוי בצפון וכו' וכתוב על דגלו קלסטר נחש, ע"ש יהי דן נחש עלי דרך, ע"כ.

ג] ובנוסח אחר מצאתי במדרש לקח טוב כאן, שהיו ארבעה דגלים כנגד ד' חיות אשר תחת כסא הכבוד וז"ל, תקע בחצוצרות, נסע יהודה ודגלו וכו' ועמו יששכר וזבולון, וסימניות לכל דגל ודגל מפה צבועה וכו' בדגל יהודה היה מצויר בו ארי ע"ש גור אריה יהודה. דגל ראובן שני לו עם שמעון וגד, מצויר בו דודאים דמות אדם, ע"ש וימצא דודאים (כראשית ל' י"ד. וע"ש באבן עזרא. והם על צורת בן אדם. כי יש להם דמות ראש וידים). בדגל מחנה אפרים שלישי, עליו מנשה ובנימין, מצויר בו דמות שור ע"ש בכור שורו הדר לו. דגל מחנה בני דן באחרונה שהיו גבורים במעמד, ועליו אשר ונפתלי, מצויר בו נשר ע"ש כנשר יעיר קנו, שהיה שבט דן מאסף לכל המחנות והיה מעירם ומזרזם. ארבעה דגלים כנגד ד' חיות אשר תחת כסא הכבוד בד' פנים ע"כ. וזכור מדרש זה באבן עזרא. וכ"ה ברבינו בחיי וסיים, ותבין כי תורתנו הקדושה ואיך הם צבאות ישראל למטה, נקשרים ונאחזים עם צבאות מלאכי השרת למעלה, ואז יתגלו לך תעלומות חכמה'.

אכן אי"ז סתירה למדרשי תימן הנ"ל, בדגל ראובן מפרש מהי צורת הדודאים. ובדגל דן יש לומר כדאיתא כאן ב'ציוני, המקובלים כתבו, שהגוף היה צורת נחש שרומז למקומו שנאמר יהי דן נחש. והכנפים כנפי נשר שמורים רחמיו שנאמר יעיר קנו (וע"ש שו"ע י"ד ס"י קמ"א סעיף ד', דרקון דומה לנחש ויש כמין סנפירין בין פרקי חוליות שבצואר, וע"ש שך סק"ט. ואולי המציאו עובדי ע"ז צורה זו מצורת דגלו של דן). ועל דגל אפרים, יש לומר דתרוויהו איתניהו, אלא שנחלקו מה היה בדגל מנשה ומה היה בדגל אפרים, וכדלקמן במדרש רבה.

סימני שאר הדגלים

ד] והנה לא הזכירו כאן אלא ארבעה ראשי המחנות וטעם שהיו אלו ראשי המחנות, איתא במדרש הביאור מפני ששלשה מהם בכורות ואחד מלך (יהודה מלך. ראובן בכור ישראל. דן בכור מבלחה. ועוד) שהרי אפרים עשאו יעקב בכור שנאמר ואפרים בכורי הוא (ירמיה ל"א ט'), ע"ש].

ואכן במדרש הביאור נוסף, מה אותות לשאר שבטים וכו' אמרו רבותינו שהיו אותות שלהם באבנים טובות שעל אהרן שהיו בחשן. וכוונתו כדאיתא במדרש רבה (פ"ב ו') באתת, סימנין היו לכל נשיא ונשיא. מפה, וצבע על כל מפה ומפה כצבע של אבנים טובות שהיו על לבו של אהרן.

ושם נתבאר מה היה מצויר על כל אחד ואחד מהם, ואכתבם כאן בקצרה, ראובן, צבעו אדום ומצויר עליו דודאים. שמעון, ירוק ועליו שכם. לוי, שלישי לבן שלישי שחור ושלישי אדום ועליו אורים ותומים. יהודה, כמין שמים ועליו אריה. יששכר, שחור דומה לכחול ועליו שמש וירח (ע"ש ובני יששכר יודעי בינה לעיתים. דה"י א' י"ב, ל"ג. ובמדרש אגדה כתוב חמור ע"ש יששכר חמור גרם). זבולון, לבן ועליו ספינה (ע"ש זבולון לחוף ימים ישכון. ובמדרש אגדה מצויר עליו כמין בית, ע"ש עתה יזבולני אישיו). דן, דומה לספיר ועליו נחש (ברבינו בחיי (שמות כ"ח ט"ז) שהיה באבנו של דן פרצוף אדם מהופך, ע"ש). גד מעורב שחור ולבן, ועליו מחנה (ובמדרש אגדה, הרבה צורות אנשים מצוינים הולכים למלחמה, כמו שנאמר גדוד יגודנו). נפתלי, דומה ליון צלול ועליו אילה. אשר, דומה לאבן יקרה ועליו אילן זית. מנשה ואפרים, שחור עד מאוד, ועליו מצרים, ובשל אפרים נוסף ציור שור ובשל מנשה נוסף ראם. בנימין, דומה לכל הצבעים, ועליו זאב.

איך עשו צורת חמה ולבנה בדגלו של יששכר

ה] ויש להקשות דהנה כתב השו"ע (ס"י קמ"א ד') אסור לצייר צורות שבמדור שכינה (שור, אדם, אריה ונשר. ש"ך סק"כ בשם רש"י), כגון לצייר ארבעה פנים בהדי הדדי. וכן צורת שרפים ואופנים ומלאכי השרת, וכן צורת אדם לבדו וכו' במה דברים אמורים בבולטת אבל בשוקעת כאותם שאורגים בבגד ושמציירים בכותל בסמנין, מותר לעשותם. וצורת חמה ולבנה וכוכבים, אסור בין בולטת בין שוקעת, ע"כ. וא"כ איך עשו בדגלו של יששכר צורת חמה ולבנה. אבל צורת אדם שבדגל ראובן, צורת אריה שבדגל יהודה צורת נשר שבדגל דן (לפי המדרש רבה) וצורת שור שבדגל אפרים, כיון שאינם בולטות שרי. ועוד שצורת ארבעה פנים נאסרו רק בהדי הדדי וזוה אף לדעת הרמב"ם שאוסר גם בצורה שוקעת (פ"ג מע"ז ה"א, חו"ן מאדס שאסור רק בבולט), כמש"כ מוהר"כ בשם טוב (שם ה"י) דאף שלא נזכר חילוק זה ברמב"ם מ"מ נכלל הוא במה שאמר לא תעשון כדמות שמי המשמשין לפני, ולמעלה הם משמשין בהדי הדדי, ע"ש].

והנה כתב הרמב"ם בפירוש המשנה (ע"ז פ"ג משנה ג') צורת חמה ולבנה אין ענינו שימצא עיגול ויאמר זה הוא שמש, או קשת עגול ויאמר זה לבנה וכו' ואמרו צורת חמה ולבנה, רצונו לומר שימצא הצורה המיוחדת אל הלבנה על איזה דעת שיהיה. וא"כ י"ל שעשו איזה עגול ולא כדמות חמה ממש. אכן כתב מוהר"כ בשם טוב (שם) דמפשט לשון רבינו בהלכה נראה שאסר צורת חמה ולבנה בעיגול כמו שאנו רואין אותם, וחזר בו ממה שכתב בפירוש המשנה, ע"ש. וא"כ הדרא קושיא לדוכתה. שו"ר שכבר עמד בזה מרן שליט"א בשע"ה (יו"ד ס"י קמ"ה בענין יצחק אות כ"ה) וצידד להוכיח מכאן דצבע שאין בו ממשות לית לן בה, ועיי"ש שלא הכריע כן למעשה.

אכן נראה לומר בפשוטו, דאה"נ לא עשו צורה מושלמת של חמה ולבנה משום לא תעשון אתי'. ויש לפלפל בכל זה, וע"י רוח חיים (פלאגי. יו"ד ס"י קמ"א) ובהדרת קודש (חלק המכתבים עמ' נ"ז) שפלפלו במש"כ רש"י (יהושע כ"ד, ל') שהעמידו תמונת חמה על קברו של יהושע.

האותיות שהיו על הדגלים

ו] דעה שניה מצאתי בילקוט מדרשי תימן שדרשו מלשון הפסוק 'באותות לבית אבותם' באותיות של אבותיהם. וז"ל איש על דגלו באותות, מלמד שאותיות האבות חתומות היו עם כל דגל ודגל וכו'. ר' שמואל אומר, מסורת היא בידם מאבותם ששמות האבות ארבעה, אבר(ה)ם יצחק יעקב, י"ב אות, רמז ל"ב שבט וכו'. ושם מפרש דהאותיות היו רק על ארבעה דגלים, בכל דגל שלוש אותיות לפי הסדר, ונמצא שנשתיירה ה' דאברהם עם אות יו"ד מהשם הרי י"ה יהיה על הענן. עוד כתבו שם, ד"א, איש על דגלו באותות, כמו באותיות השם. וכ"ה במדרש שואל ומשיב, מה מובן באותות. התשובה, כלומר באותיות השם. כלומר שהדגלים ארבעה כנגד שם המפורש כענין מה שנאמר ובשם אלהינו נדגול (תהלים, כ"ו, ו'). וכ"כ מהר"ש שבוזי זלה"ה בחמדת ימים (ב' כ"ה) ולמה הן על טכסים זה, לפי שהן כנגד ארבע רוחות העולם, ארבע מתנות שכינה (ישראל, לוי, כהונה וקודש הקדשים, אבש"ר), ארבע אותיות השם.

מדרכי רבותינו – מוהר"ר אהרן ב"ר חיים דנין זלה"ה

רבי אהרן נולד בתימן בשנת התרע"ה לאביו רבי חיים זצ"ל (שהאר"ק ימים אחרי בנו, ונפטר ב"א שבט תשל"ח בשנת הק"י לחייו), כבר בצעירותו ניכרו בו ניצני גדולה ובגיל י"ג הוסמך על ידי חכמי צנעא שעל ברכיהם גדל ומתורתם שתה. מכת התמדתו היה בעל זכרון מופלא, והיה מצטער מאוד כשהיה מגלה איזו הלכה או מימרא שנשמטה מזכרונו. העמיד תלמידים הרבה הן בתימן והן לאחר עלייתו באה"ק, לימד שיעורים בטושו"ע בענינים החמורים שביו"ד, אך לא הניח ידו מללמד דרדקי להחדיר בהם אהבת תורה ויראת שמים. במתק שפתיים שניחן, זכה לקרב את קרובים ורחוקים, מבוגרים וצעירים לה' ולתורתו. מכיון שהיה בעל אומנות נפלאה בשחיטה וניקור ובמלאכת המילה, העמיד בזה תלמידים הרבה. זכה גם לעסוק בסתרי תורה והיה ידוע כבעל קבלה מעשית קדושה יתירה. משעלה לאה"ק בשנת התש"ט התגורר בתחילה עם משפחתו במעברת מסמיה ושם גם זכה להתברך מפי החזו"א זלה"ה. התחבר לרעיון תנועת פא"י שהיתה אז נאמנת לגדולי התורה, ומשהוקם מושב בני עיי"ש, עבר לשם ונתמנה לכהן כרב המקום עד ליומו האחרון. היה מלא שמחה בכל תהלוכות חייו, בה הפליא להשתמש בבית חתנים במיוחד נתגלתה מידה זו בעת חוליו האחרון, ומרגלא בפומיה, אם אני יכול כעת ללמוד תורה, הרי אלו יסורים של אהבה. (מבנו דה"ה רבי דנין שליט"א)